

O kwasie d-galakturenowym z substancyj pektynowych.*)

(Komunikat tymczasowy).

Przez prace Suarez'a¹⁾, a następnie F. Ehrlich'a²⁾ stwierdzone zostało, że w skład związków pektynowych wchodzi kwas d-galakturenowy, który można otrzymać z tych związków przez hydrolizę³⁾. Jednakże przez żadnego z tych badaczy ani kwas galakturenowy, ani jego lakton nie był otrzymany w krystalicznej postaci i własności jego przez to dokładnie poznane być nie mogły.

W obszernych studjach jednego z nas nad związkami pektynowymi, których część pierwsza i druga ogłoszone zostały drukiem przed kilku laty⁴⁾, zaś części dalsze podane będą w najbliższym czasie, udało się nam otrzymać w czystej postaci krystaliczny związek, który według sposobu otrzymania oraz głównych własności należało uznać za kwas galakturenowy.

Otrzymano go po raz pierwszy wspólnie z p. Teraszkiewiczówną w roku 1924. Oczyszczoną substancję pektynową (t. zw. przez nas „galakturenid”), otrzymaną z miąższu buraczanego, poddano w roztworze wodnym hydrolizującemu działaniu NaOH (przy hydrolizie tej odrywa się alkohol metylowy i kwas octowy⁵⁾). Otrzymaną przez następne zakwaszenie HCl i strącenie alkoholem substancję, którą nazywamy surowym kwasem pektynowym, poddano hydrolizie kwasowej $\frac{1}{10}$ norm. H_2SO_4 przez 2—2,5

*) Gaz. Cukr. 59, 1926 r., str. 921.

¹⁾ Chem. Ztg. 41, 87 (1917).

²⁾ Chem. Ztg. 41, 197 (1917).

³⁾ Obecność kwasu heksuronowego w związkach pektynowych została po raz pierwszy stwierdzona przez K. Smoleńskiego, Gazeta Cukrownicza, t. 39, s. 383 i 405 (1912/13), kwas ten na zasadzie teoretycznych rozważań został później przez tegoż autora przyjęty za kwas d-galakturenowy, Gaz. Cukr., 52, 201. 1920.

⁴⁾ Roczniki Chemii, 3, 86—152; Chem. Zentr., 1924, s. 316.

⁵⁾ K. Smoleński, Roczniki Chemii, 4, 72—74; Chem. Zentral., 1924, 4, 2140.

godz. w temp. = 125° — 130° ¹⁾). Roztwór, otrzymany przez hydrolizę, po usunięciu H_2SO_4 i stężeniu, zadano alkoholem, poczem strącono utworzone przez hydrolizę kwasy organiczne (domniemany kwas galakturonowy) wodorotlenkiem barowym²⁾). Przez rozkład soli barowych kwasem siarkowym otrzymano roztwór wolnych kwasów organicznych, z którego po stężeniu i zadaniu alkoholem aż do mocy ok. 70% miało zamiar powtórnie stracić kwasy organiczne w postaci soli barowej. Roztwór ten pozostawiony sam sobie po pewnym czasie zaczął krystalizować, wydzielając kryształki w postaci cienkich (mikroskopijnych) igieł, gęsto z sobą przeplecionych lub zebranych w postaci gwiazdek. Po otrzymaniu większej ilości tych kryształów zbadano je, przyczem znaleziono: p. t. niewyraźny w granicach 110° — 120° , reakcję z płynem Fehlinga oraz z naftorezorcyną według Tollensa i Neuberga — dodatnie, charakter chemiczny — kwasowy, przy utlenianiu daje kwas śluzowy. Z danych tych wolno było wnioskować, że mamy w ręku krystaliczny kwas galakturonowy (albo jego lakton). Wobec tego przystąpiliśmy w r. 1925, wspólnie z p. Kwiatkowskim, a następnie z p. Bemke, do otrzymania większej ilości substancji, w celu dokładniejszego zbadania jej własności.

W tym czasie zapoznaliśmy się z treścią nowej pracy F. Ehrlicha³⁾, w której opisuje on otrzymany przezeń przez hydrolizę kwasu poligalakturonowego kwas d-galakturonowy, $C_6H_{10}O_7$, przyczem podaje dla niego p. t. 153° — 154° . Ponieważ p. t. naszej substancji (po przekrystalizowaniu) wynosił 118° — 120° , przyczem już od temperatury 105° substancja stopniowo mięknie, nie ośmieliliśmy się podać zaraz rezultatów naszej pracy bez dokładnego sprawdzenia i przekonania się, który z nas (K. S. czy Ehrlich) miał rzeczywiście w ręku czysty kwas galakturonowy.

Dalsza praca, wykonana wspólnie z p. Kwiatkowskim, wyjaśniła sprawę w tym sensie, że podczas, kiedy my (przez powolną krystalizację z 70—80% C_2H_5OH) otrzymujemy wodzian kwasu d-galakturonowego, $C_6H_{10}O_7 \cdot H_2O = C_6H_{12}O_8$, o p. t. 118° — 120° — Ehrlich miał w ręku kwas bezwodny, $C_6H_{10}O_7$.

Wielokrotnie przekrystalizowany wodzian kwasu galakturonowego wykazał następujące własności:

Krystalizuje z 70%—80% C_2H_5OH w postaci skupień drobnych cienkich igiełek, mało rozpuszczalnych w zimnym alkoholu, lepiej we wrzący, prawie nierozpuszczalnych w eterze.

Punkt topliwości waha się w granicach 116° — 120° , zależnie od szybkości ogrzewania; substancja zaczyna mięknąć (ulegać częściowemu stopieniu) już poczynając od 100° (a przy długim ogrzewaniu nawet od 90°), a wyraźnie w 105° — 110° około p. t. zachodzi rozkład substancji. Związany z pociemnieniem.

¹⁾ W dalszym ciągu badań stosujemy 3 godz. ogrzewanie w 130 — 135° . Przez 2 godz. ogrzewanie nie cały kwas pektynowy ulega hydrolizie do końca i obok kwasu galakturonowego otrzymuje się pewną ilość kwasów bardziej złożonych (poligalakturonowych), które można oddzielić przez strącenie stężonym alkoholem. Z mieszaniny tych kwasów udało się otrzymać w postaci soli wapniowej kwas, który według danych analitycznych (zdolność redukująca, kwas śluzowy etc.) można uważać za kwas dwugalakturnowy.

²⁾ Stosujemy też z dobrym skutkiem strącanie kwasu galakturonowego zasadowym octanem ołowiu.

³⁾ Chem. Zentralbl., 1924, 4, 2797 (17/XII.—1924).

Woda „krystalizacyjna” nie wydziela się przy staniu w eksykatorze, ani przy suszeniu w temp. poniżej 80°; w 90°—95° substancja traci wodę i jednocześnie zaczyna mięknać, po 1 godz. suszenia strata na wadze wynosi 9,5%, teoretycznie zaś jednej cząsteczce H₂O odpowiada 8,5%. Przy dalszym suszeniu w temp. 100°—102° substancja mięknie dalej, ciemnieje, traci dalej na wadze, po 1 godz. strata wynosi 10% (2H₂O?).

Skład elementarny.

	Obliczono	Znaleziono
	dla C ₆ H ₁₀ O ₇ · H ₂ O	
C	33,95%	33,92; 33,82
H	5,70	6,02; 6,00

Kwasowość. Na 100 gr. substancji w $\text{cm}_3 \frac{n}{1}$ Na OH:

obliczono — 471 cm^3
znaleziono — 452 cm^3

Zdolność redukcyjna: 81,4 mg substancji dało 106,5 mg Cu, co odpowiada 60,3 mg galaktozy, skąd galaktozy 74,1%, czyli w przeliczeniu 87,4% C₆H₁₀O₇ · H₂O. Stąd wniosek, że zdolność redukcyjna kwasu galakturonowego jest mniejsza niż galaktozy, w stosunku około 0,85 : 1,00.

Kwas śluzowy: przy utlenianiu kwasem azotowym (według metody Haara) 106 mg substancji dało 47,3 mg kwasu śluzowego, co odpowiada 89 mg galaktozy, czyli w przeliczeniu 105 mg C₆H₁₀O₇ · H₂O.

Skrećalność właściwa. $[\alpha]_D^{20} = +49,4$ dla $c = 1,85 \text{ gr}/100 \text{ cm}^3$ dla C₆H₁₀O₇ · H₂O, skąd w przeliczeniu dla C₆H₁₀O₇ $[\alpha]_D = +54^0$.

Reakcje jakościowe. Oprócz wymienionych wyżej (z pł. Fehling'a, Tollens'a i Neuberg'a): w wodnym roztworze z zasadowym octanem ołowiu — obfity biały osad; z Ba (OH)₂ i Ca (OH)₂ w rozcieńczonym roztworze osad dopiero po dodaniu alkoholu.

Dane te pozwalają z całą pewnością stwierdzić, że otrzymana przez nas krystaliczna substancja jest wodzianem kwasu d-galakturonowego, C₆H₁₀O₇ · H₂O = C₆H₁₂O₈, oraz wypowiedzieć przypuszczenie, że podobnie, jak cukry proste mogą istnieć w postaci wodzianu i bezwodnika, np. C₆H₁₂O₆ i C₆H₁₂O₆ · H₂O, podobnie i kwasy heksuronowe istnieć mogą bądź w postaci wodzianu C₆H₁₀O₇ · H₂O, bądź w postaci kwasu bezwodnego C₆H₁₀O₇. Wolno też dalej przez analogję z cukrami prostymi przypuszczać, że wodziany tych kwasów zawierają wodę, nie jako krystalizacyjną, lecz jako konstytucyjną, przyłączoną do grupy $\text{C} \begin{smallmatrix} \text{=O} \\ \text{—H} \end{smallmatrix}$, i wodzianowi kwasu heksuronowego przypisać wzór:

W związku z tworzeniem się wodzianu z bezwodnego kwasu stoi zapewne zauważona przez Ehrlich'a mutarotacja wodnego roztworu kwasu: znaleziona przez niego ostateczna $[\alpha]_D^{20} = +54$ zgadza się ze znalezioną przez nas dla C₆H₁₀O₇ w wodzianie.

W przesączu od strącania soli barowej kwasu galakturonowego z produktu hydrolizy surowego kwasu pektynowego stwierdziliśmy wspólnie z p. Teraszkiewiczówną i p. Kwiatkowskim obecność znacznych ilości d-galaktozy przez otrzymanie odpowiednich hydrazonów

o właściwych p. t., a więc: α — metylofenylohydrazonu, o — tolylohydrazonu i α — benzylofenylohydrazonu.

Przez notatkę niniejszą chcemy sobie zastrzec prawo do dalszych badań nad kwasem d-galakturonowym, narówni z F. Ehrlichem, który pierwszy podał do druku rezultaty swoich badań.

Zakład Technologji Węglowodanów Politechniki Warszawskiej.

Czerwiec, 1926 r.

STRESZCZENIE.

Autorowie opisują wyniki badań nad otrzymaniem wodzianu kwasu d-galakturonowego $C_6H_{10}O_7 \cdot H_2O = C_6H_{12}O_8$ z substancyj pektynowych.

Prof. K. SMOLEŃSKI et W. WŁOSTOWSKA.

Sur l'acide d—galacturonique dans les pectines.

(Communication provisoire).

Résumé.

Les auteurs décrivent les résultats de leurs recherches sur le hydrate de l'acide d—galacturonique $C_6H_{10}O_7 \cdot H_2O = C_6H_{12}O_8$ qu'ils réussirent extraire des substances pectiques.
